

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Quatuor conclusionibus difficultas proposita resolvitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Quatuor conclusionibus difficultas proposita
resolvitur.

Dico primò: hæc propositio, *Deus est*, est per se nota secundum se. Ita D. Thomas hic art. 1.

Probat: propositio per se nota secundum se, est illa cujus prædicatum includitur in ratione & definitione subjecti; illa enim non potest demonstrari, vel notificari per aliquid prius, cum nihil prius sit essentiâ & quidditate ut diximus in secundo notabili: Sed prædicatum hujus propositionis, *Deus est*, includitur in ratione & definitione subjecti, cum enim Deus sit ens per essentiâ, & actus purus, existentia est de conceptu quidditativo divinæ essentiæ, & ne ratione quidem ab illa distinguitur, ut constabit ex infra dicendis: Ergo &c.

Dico secundò: hanc propositionem non esse per se notam quoad nos. Ita D. Thomas in eodem articulo, & 1. contra Gent. cap. 11. & de verit. quæst. 10. art. 12.

Probat: illa propositio dicitur per se nota quoad nos, cuius prædicatum est de ratione subjecti, & subjecti quidditas non est nobis ignota: Sed in hac propositione, subjecti quidditas est nobis ignota, ut constat: Ergo illa non est per se nota quoad nos.

Confirmatur primò: propositiones per se notæ quoad nos, cognoscuntur à nobis sine ullo medio, & absque ullo discursu, ex sola terminorum apprehensione, ut constat in primis principis: Sed Deum esse, non cognoscitur à nobis sine ullo medio & discursu, & ex sola terminorum apprehensione, sed mediata, & per effectus ab ipso productos. *Invisibilia enim Dei, per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur, &c.* ad Rom. 1. Ergo hæc propositio non est per se nota quoad nos, sed indiget demonstrari, per ea quæ sunt magis nobis nota: scilicet per creaturas, & per motus rerum sensibilium & corporalium. Unde D. Thomas 1. contra Gentes cap. 11. *Sicut nobis est per se notum, quod totum suâ parte sit majus, sic videmus ipsam divinam essentiâ, per se notissimum est Deum esse, ex hoc quod sua essentiâ est suum esse. Sed quia eius essentiâ videre non possumus, ad eius esse cognoscendum, non per se ipsum, sed per eius effectus pervenimus.*

Confirmatur secundò: Deus cum sit omnino immaterialis, & objectum à sensibus remotissimum, non potest immediate movere intellectum nostrum ad sui cognitionem; sed mediata tantum, & per species, ac similitudines rerum sensibilium: Ergo hæc propositio, *Deus est*, non potest esse immediata, & per se nota, respectu nostri, sed tantum mediata, & cognoscibilis, ac demonstrabilis ex rebus sensibilibus & corporeis: juxta illud Sapientie 13. *A magnitudine speciei & creatura, cognoscibiliter poterat creator horum videri.*

7 Probat: secundò conclusio aliâ ratione quam tangit D. Thomashic art. 1. in argumento, sed contra. Illa propositio cujus oppositum aliquis cogitare potest, non est per se nota quoad nos, ut constat in primis principis, quæ à nemine negantur, & de quibus nulla est dubitatio: Sed oppositum huius propositionis, *Deus est*, aliquis cogitare potest; dicitur enim Plal. 32. *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus: Ergo illa non*

A est per se nota quoad nos, sicut prima principia.

Dico tertio: hæc propositio, *Deus est*, intellecta de Deo ut contento sub ratione communi beatitudinis, vel boni, aut veri ut sic, est per se nota, etiam quoad nos. Ita D. Thomas in eodem art. in resp. ad 1. & 3.

Probat: sicut homo naturaliter & sine electione appetit bonum ut sic, & beatitudinem in communi; ita & gl'am immediatè, & sine ullo discursu cognoscit: Ergo etiam immediatè, & absque ullo discursu, cognoscit Deum sub quadam ratione confusa & universalis, & sub communi, & confuso conceptu beatitudinis, seu boni aut veri ut sic: Sed ut notat S. Doctor ibidem, hoc modò cognoscere Deum, non est simpliciter illum cognoscere, sed tantum secundum quid; sicut quando de longè aliquis videt hominem venientem, non cognoscit illum simpliciter, & ut talis est, sed secundum quid, & sub ratione communi corporis aut viventis: Ergo &c.

Dico ultimo: hæc propositionem, *Deus est*, esse demonstrabilem, non quidem à priori, & per causam, sed à posteriori, & per effectus à Deo productos. Est contra Nominales, & alios veteres Theologos, qui dicebant existentiam Dei sola fide teneri, nec posse naturali ratione demonstrari. Quam sententiam meritò damnat erroris D. Thomas 1. contra Gentes cap. 12. eamque ibidem impugnat. *Tum ex demonstrationis*

C arte, quæ ex effectibus causas concludere docet. *Tum ex ipso scientiarum ordine: nam si non sit aliqua scibilis substantia, supra substantiam sensibilem, non erit aliqua scientia supra naturalem, ut dicitur in 4. Metaphys. Tum ex Philosophorum studio, qui Deum esse demonstrare conati sunt. Tum demum ex Apostolica veritate asserente ad Rom. 1. invisibilia Dei per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur. Idem docet hic act. 2. ubi duplex genus demonstrationis distinguit: unam quæ est per causam, & dicitur propter quid, aliam per effectus, & vocatur quia, & fit quando per effectus qui sunt nobis notiores, procedimus ad demonstrandam causam, & hoc secundo modo dicit posse demonstrari Deum esse, per effectus ab ipso productos; causa enim habens effectus notiores se quoad nos, potest per illos demonstrari esse, sicut ex fumo demonstratur ignem existere, & ex respiratione animal vivere.*

Confirmatur: Deus potest lumine naturali à nobis evidenter cognosci: Sed non potest cognosci immediatè, & sine discursu, ut supra ostendimus: Ergo solum mediata, & per discursum, seu demonstrationem. Consequentia patet, quia non est alius modus cognoscendi rem aliquam. Major verò constabit ex pluribus testimoniis Scripturæ, & SS. Patrum, quæ infra referemus, ad demonstrandum contra Molinâ, hanc propositionem, *Deus est*, non posse invincibiliter ignorari.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Contra primam & tertiam conclusionem, nullum est argumentum alicujus momenti, contra secundam quadrupliciter arguitur. Primò, illa propositio est per se nota quoad nos, cui assentimur, conceptus terminis, & sine discursu: Sed huic propositioni, *Deus est*, assentimur sine discursu, & ex sola apprehensione terminorum: Ergo est per se nota, etiam quoad nos. Minor probatur: hoc nomine, *Deus*, intelligitur